

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. juni 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Morten Holland Heide
Sagsnr.: 2014-0030-2155
Dok.: 1142527

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 897 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. april 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Karen Hækkerup

/

Lise Bitsch

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 897 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for fordele og ulemper ved at give politiet bedre muligheder for at lægge billedmateriale ud offentligt som led i efterforskningen, f.eks. ved at fjerne strafferammekravet, herunder oplyse om ministeren vurderer, at det vil medvirke til, at færre borgere griber til selvtægt og offentliggør billeder selv.”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået spørgsmålet sådan, at der sigtes til politiets adgang efter retsplejelovens § 818 til at offentliggøre et fotografi af en formodet gerningsmand og politiets adgang efter § 819 til at foretage offentlig efterlysning af en person og i den forbindelse offentliggøre et fotografi af den pågældende.

Retsplejelovens § 818 regulerer politiets adgang til at offentliggøre signalement eller andre oplysninger, der er egnede til at fastlægge identiteten af en formodet gerningsmand. Det følger af stk. 1 og 2, at politiet i den forbindelse kun må offentliggøre et fotografi af den formodede gerningsmand, hvis der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og offentliggørelsen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, herunder for fastlæggelsen af den pågældendes identitet, eller for at forebygge yderligere lovovertrædelse.

Hvis der er særligt bestyrket mistanke om, at en person, hvis identitet er politiet bekendt, har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, kan politiet ifølge § 819, stk. 1, efterlyse den pågældende gennem presse, radio, fjernsyn eller ved anden form for offentlig efterlysning, såfremt dette må antages at være af afgørende betydning for strafforfølgningens gennemførelse eller for at forebygge yderligere lovovertrædelser af tilsvarende grovhed.

Ved en offentlig efterlysning efter § 819 kan der gives oplysninger om den påsigtede kriminalitet og om den sigtedes identitet, herunder navn, stilling og bopæl. Ved efterlysningen kan der tillige ske offentliggørelse af et fotografi af den pågældende. Dette fremgår af bestemmelsens stk. 2.

Offentliggørelse af et fotografi af en formodet gerningsmand efter § 818 og offentlig efterlysning efter § 819 må ikke foretages, hvis det efter ind-

grebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb, jf. bestemmelsernes stk. 3.

Afgørelsen om at foretage offentliggørelse eller offentlig efterlysning træffes af politiet, jf. § 818, stk. 4, og § 819, stk. 4. Der gælder således – i modsætning til hvad der gælder for en række af retsplejelovens øvrige bestemmelser om tvangsindgreb – ikke et krav om retskendelse.

2. Retsplejelovens § 818 om politiets offentliggørelse af et fotografi af en formodet gerningsmand og § 819 om foretagelse af offentlig efterlysning blev indført ved lov nr. 229 af 21. april 1999 og bygger på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1298/1995 om fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation.

Betingelserne i bestemmelserne er fastsat under hensyntagen bl.a. til den krænkelse, som indgrebene indebærer for den pågældende – muligvis uskyldige – person, jf. herved pkt. 5.1.2.1 og 5.1.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 41 (1998-1999 (1. samling)).

Det bemærkes endvidere, at spørgsmålet om lempelse af betingelserne for offentliggørelse af fotografier optaget i gerningsøjeblikket er særskilt behandlet i forarbejderne til § 818. Det fremgår således af forarbejderne, at Justitsministeriet er enig med Strafferetsplejeudvalget i, at der ikke er grundlag for at lempe betingelserne. Der er i den forbindelse henvist til, at offentliggørelse af fotografier ofte kan føre til, at en bredere kreds af personer kan genkende og identificere den pågældende, ligesom der kan være usikkerhed forbundet med, om fotografiet rent faktisk viser gerningsmanden til en forbrydelse. Der henvises for nærmere herom også til pkt. 5.1.2.1 og 5.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at lempe retsplejelovens betingelser for politiets offentliggørelse af et fotografi af en formodet gerningsmand eller for foretagelse af offentlig efterlysning, herunder det såkaldte kriminalitetskrav, hvorefter den pågældende lovovertrædelse skal kunne medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet ikke er bekendt med, om en ændring af det såkaldte kriminalitetskrav vil have betydning for, om personer vælger selv at offentliggøre billedmateriale.

Det bemærkes i forlængelse heraf også, at kriminalitetskravet ikke er til hinder for, at politiet i eksempelvis sager om tyveri efter straffelovens § 285, stk. 1, jf. § 276, hvor strafferammen er fængsel indtil 1 år og 6 måneder, eller tyveri af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 286, stk. 1, jf. § 276, hvor straffen kan stige til fængsel indtil 6 år, offentliggør et fotografi af en formodet gerningsmand eller foretager offentlig efterlysning (modsat tyveri af mindre strafværdighed, der i medfør af straffelovens § 287, stk. 1, 1. pkt., jf. § 276, alene kan straffes med bøde). De øvrige betingelser i §§ 818 eller 819 skal dog også være opfyldt.